

Geachte leden van de raad,

Hiermee wil ik u op hoofdlijnen informeren over de doorstroming in de migratieketen, waaronder de stand van zaken van het transitieplan over de crisisnoodopvang (CNO) van asielzoekers en de stand van zaken wat betreft de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Ook ga ik in op de lokale aanpak in West Betuwe.

Doorstroming migratieketen

De VNG en het Veiligheidsberaad hebben eind augustus afspraken gemaakt met het rijk om uit de asielcrisis te komen en daar ook uit te blijven¹. Deze bestuurlijke afspraken gaan over het hele traject van asielopvang tot huisvesting en integratie. De gemeenten in de regio Gelderland-Zuid zien het als hun gezamenlijk regionale opgave om de landelijk afgesproken extra inspanning te leveren in de opvangproblematiek. Die inspanningen richten zich op de opvang van ontheemden uit Oekraïne, op de versnelde plaatsing van statushouders, en op de crisisnoodopvang van asielzoekers ter ontlasting van Ter Apel.

Transitieplan crisisnoodopvang asielzoekers COA

In de bestuurlijke afspraken doorstrom migratie is het opstellen van een transitieplan benoemd als voorwaarde voor het openhouden van crisisnoodopvang (CNO) ná 1 oktober 2022. Doel van het transitieplan moest zijn om afspraken te maken om de CNO af te bouwen vóór 1 januari 2023, en daarbij helderheid te geven aan hoe dit moet worden overgedragen aan het COA en de Provinciale Regietafels. De afgelopen weken zijn we als regionaal bestuur periodiek geconsulteerd over concepten van het landelijke transitieplan crisisnoodopvang. Met elkaar hebben we moeten constateren dat de beoogde einddatum van 1 januari 2023 in het plan niet realistisch was. Ook was er twijfel over de mate van actie concreetheid van het plan zelf en het kunnen voldoen aan de randvoorwaarden door het COA en de IND. De reactie uit Gelderland-Zuid is door de voorzitter meegenomen naar het Veiligheidsberaad.

In zijn brief van 19 oktober vraagt de voorzitter van het Veiligheidsberaad de staatsecretaris de volgende gefaseerde meer realistische planning toe te passen met stapsgewijze monitoring:

- Er worden uiterlijk **1 januari 2023** regionale transitieplannen vastgesteld met daarin concrete afspraken over de volledig te realiseren taakstelling, inclusief een uitwerking hoe COA en gemeenten de opgave per opvangspoor **vóór 1 juli 2023** gaan realiseren. Het is voor regio's mogelijk om meer in te zetten op huisvesting statushouders dan op het realiseren van noodopvang, mits daarmee aan de totale opgave voor de regio wordt voldaan. Het COA levert hier dan een actieve bijdrage aan. Ook beschrijft dit plan de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de opgave op de vier opvangsporen, inclusief de gewenste rol van de provinciale Regietafel.
- Op **1 april 2023** is alle crisisnoodopvang van de veiligheidsregio's beëindigd of door het COA omgezet naar (tijdelijke) noodopvang of reguliere opvang. Waar crisisnoodopvang niet kan worden overgedragen, is COA aan zet om tijdig voldoende noodopvang of reguliere opvang te realiseren om aan de totale opgave te voldoen. De veiligheidsregio's hebben dan slechts een rol indien in het COA in de desbetreffende regio een specifieke ondersteuningsvraag heeft (niet zijnde het coördineren van een opvanglocatie).
- Uiterlijk **1 juli 2023** zijn alle locaties voor noodopvang en reguliere opvang volledig onder coördinatie en volledig beheer van het COA. Alle veiligheidsregio's hebben hier dan geen enkele rol meer in.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/08/26/tk-bijlage-notitie-bestuurlijke-afspraken-doorstroom-migratie>

Op basis van bovenstaande hoofdlijnen heeft het Bestuurlijk Overleg de regionale programmaorganisatie opvang vluchtelingen en de kring van gemeentesecretarissen gevraagd om een regionaal transitieplan vorm te geven. Een eerste concept wordt 24 november besproken in ons bestuurlijk overleg. Daarna zal lokale bestuurlijke consultatie plaatsvinden tussen 24 november en 8 december. Dan kan in het Bestuurlijk Overleg van 8 december een en ander opnieuw worden besproken en voorlopig worden "vastgesteld". Het algemeen bestuur van eind december zal vervolgens een besluit nemen over het regionale transitieplan.

Huidige (crisis)noodopvang asielzoekers in de regio.

Op dit moment hebben de gemeenten Buren, Culemborg, Zaltbommel, West Betuwe en Nijmegen (vanaf 25 oktober) crisisnoodopvang tot in ieder geval 31 december 2022 mogelijk gemaakt in hun gemeenten. Gezamenlijk zijn er nu 647 crisisnoodopvangplaatsen beschikbaar. Alle crisisnoodopvangplaatsen, met uitzondering van Nijmegen, zijn op dit moment bezet.

Naast de crisisnoodopvang zijn er nog 638 (crisisnood)opvang plaatsen in de regio die in beheer zijn bij het COA. Naast de reeds bestaande AZC-locatie in Nijmegen betreft dit locaties In Tiel (CNO Van der Valk), Berg en Dal (NO Kasteelhof Groesbeek) en Nijmegen (NO/AZC Stieltjesstraat).

Huisvesting statushouders

Over de versnelde huisvesting van statushouders hebben we eerder in de regio afgesproken dat gemeenten via de eigen woontafels aan de slag gaan om huisvesting te creëren voor de statushouders die zijn gekoppeld aan de gemeenten binnen de VRGZ. Van 1 juli t/m 19 oktober stroomden tussen de 356 - 428 statushouders² uit naar de gemeenten in Gelderland-Zuid. Dit is ruim boven de reguliere taakstelling als regio, maar net onder de additionele taakstelling conform de bestuurlijke afspraken.

Opvang Oekraïense ontheemden

Op dit moment zijn er zo'n 81.340 geregistreerde Oekraïners in Nederland. 62.401 daarvan verblijven op dit moment in een gemeentelijke (crisis)noodopvanglocatie. De landelijke bezettingsgraad van gemeentelijke noodopvanglocaties is inmiddels 95,9%. We zien landelijk een aanhoudende lichte instroom (minder dan 100 per dag) van Oekraïense vluchtelingen. De prognose is dat de vraag naar bedden in april 2023 de beloofde 75.000 plekken van de Veiligheidsregio's zal overstijgen. Zolang de oorlog in Oekraïne voortduurt, zullen wij ons in de regio Gelderland-Zuid moeten voorbereiden op verlenging van huidige locaties en het zoeken naar nieuwe noodopvanglocaties in 2023.

Naar aanleiding van Europese besluitvorming heeft ook het Rijk besloten de Richtlijn Tijdelijke Bescherming waarmee ontheemden uit Oekraïne opvang en voorzieningen in Nederland krijgen te verlengen tot in ieder geval 4 maart 2024. Het kabinet werkt daarnaast aan scenario's en strategische beleidskeuzes voor de langere termijn.

Voor nadere informatie, zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/nieuws/2022/10/18/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne-naar-verwachting-nog-aanzienlijke-tijd-nodig>

Toename noodopvanglocaties Oekraïne in onze regio

Binnen de veiligheidsregio Gelderland-Zuid hebben wij de opdracht vanuit het huidige [bestuurlijk afsprakenkader](#) om binnen het samenwerkingsverband van de veiligheidsregio initieel 2.000 noodopvangplaatsen te creëren en additioneel 783 noodopvangplaatsen (conform landelijke verdeelsleutel).

Inmiddels zijn er in onze regio 39 noodopvanglocaties in gebruik, alsmede een gezamenlijke crisisnoodopvanglocatie met Gelderland-Midden. De noodopvanglocaties hebben een gezamenlijke capaciteit van 2.496 plaatsen. Op dit moment (vrijdag 21 oktober 2022) wordt er door 2.291 vluchtelingen gebruik gemaakt van de gemeentelijke noodopvang. Ondanks dat we hiermee ruimte over lijken te hebben,

² De 428 statushouders betreft conform eigen opgave van gemeenten. Conform de administratie van het COA zijn 356 statushouders geplaatst. Deze laatste administratie ligt gemiddeld 4 weken achter op realisatie.

is dat niet het geval. Feitelijk zijn er nog 9 noodopvangplaatsen beschikbaar. Medio november gaan 3 noodopvanglocaties gefaseerd open, met een gezamenlijke capaciteit van 145 noodopvangplaatsen.

Aanpak in West Betuwe

Zoals eerder aan u is gemeld, is op 17 oktober de CNO-locatie in sporthal/dorpshuis de Koels in Vuren opengegaan. Daar is plaats voor 45 asielzoekers. Op dit moment verblijven er in totaal 41 personen. Het betreft gezinnen met kinderen en alleenstaande vrouwen. De locatie is beschikbaar tot uiterlijk 31 december 2022.

Aangaande de huisvesting van statushouders kan ik melden dat we dit jaar nog 11 statushouders moeten huisvesten van de taakstelling van 40 van het tweede halfjaar 2022. De verwachting is dat we dit gaan realiseren. We zetten onder ander in op de Hotel- en Accommodatieregeling (9 personen), een tussenvoorziening in een pastorie en Oekraïne opvang (3 personen) en de logeerregeling van TakecareBenB (1 persoon). Daarnaast zijn we in nauw overleg met de beide woningbouwverenigingen voor het creëren van tijdelijke woonruimte en wordt op 1 november een locatiescan opgeleverd waarbij al het leegstaand vastgoed en geschikte percelen in beeld gebracht zijn.

In de gemeentelijke opvanglocaties (GOO) voor Oekraïense ontheemden verblijven vanaf deze week (week 43) 254 gasten. Daarnaast zijn er volgens de BRP-lijst van 20 september jl. 173 personen ondergebracht in diverse particuliere opvangplaatsen.

Vervolg

De zorgen over de opvang van Oekraïners en asielzoekers COA blijft onverminderd groot. Door een tekort aan opvangplekken en aan menskracht bij gemeenten en betrokken uitvoeringsorganisaties, blijft de situatie uiterst moeilijk. Zodra er meer bekend over onderzoek naar locaties en percelen voor het huisvestingsvraagstuk van de diverse spoedzoekers voor de middellange termijn, zal het college de raad daarover informeren. De VRGZ doet een beroep op de gemeentebesturen om mede vanuit onderlinge solidariteit tussen gemeenten, mee te werken aan de verschillende lokale en regionale oplossingsrichtingen.

Hoogachtend,

Servaas Stoop,
Burgemeester